اخبار کوتاه

وزیر راه:
صنعت ریلی در صدر پیشران صنعتی کشور است

وزیر راه گفت صنعت ریلی در صدر پیشران صنعتی کشور است که باید برای توسعه آن تلاش شود.

به گزارش پیام آشنا، مهرداد بذرپاش، وزیر راه و شهرسازی در مراسم نوسازی ناوگان ریلی گفت: اول از همه خدا قوت به مدیران و تلاشگران شرکت راه آهن باید گفت و این هفته را به آنها تبریک می گویم.
وی در ادامه بیان کرد: وزارت راه و شهرسازی باید پیشران باشد و صنعت ریلی در صدر پیشران قرارداد دلایل کشورهای پیشرفته صنعت حمل و نقل های پیشرفت دانسته است و مناسب می‌شود رکن جهت گیری پیشرفت صنعت حمل ونقل است.
وی با ارائه بیان کرد: ماشین و جاده نظارت کم و عوامل انسانی و غیر انسانی جان آدم را در خطر بیاندازد، مکانیزه‌های تشویقی در بخش ریلی فراهم کنیم با بخش نفه و دستورالعمل رخ نخواهد داد این بخش به قدری باید جذاب شود که صاحبان کار به سمت این صنعت بیایند.
وزیر راه اعلام کرد: در ده سال گذشته عقب افتادگی داریم که نشان می‌دهد که ما وارث عقب ماندگی در این بخش هستیم.
وی در ادامه بیان کرد: کالا و خدمت در این صنعت رقابت وجود دارد یکی از فاکتورهای اصلی کالا حمل ونقل است محصول ارزان تر به دست مشتری برسد این هوا با هر نخ نمی‌دهد هرچقدر بدانیم که این توسعه نه تنها در ظاهر مستقیم در پیشرفت کشور تأثیر می گذارد.
وزیر راه اعلام کرد: تمام کسورها باید از ایران رد شوند مگر اینکه بخواهند ایران را دور بزنند با هزینه گزاف ترکه این نعمتی است که ایران دارد و در مسیر بین المللی قرار دارد.
وی در پایان بیان کرد: ما در این بخش قدردان بخش خصوصی و مدیران و همکاران راه آهن هستیم و همه باید عهد ببندیم که مشکلات را برطرف کنیم و همه با هم تلاش کنیم.

فعلا توزیع بنزین سوپر، گسترده و پایدار نیست

رئیس صنف جایگاهداران گفت: تمس های بسیاری از سوی مردم خصوصا در کلانشهرها برای کسب اطلاع از جایگاههای دارای بنزین سوپر گرفته میشود ولی باوجود تلاش ها به دلیل عدم پایداری تولید و ارسال این فرآورده به جایگاهها نمیتوانیم دقیق اطلاع رسانی کنیم، چراکه فعلا بنزین سوپر به صورت گسترده توزیع نمیشود.

به گزارش پیام آشنا، لداالله قلیزاده با بیان اینکه طی دوماه گذشته به دلایلی از قبیل تعمیرات پالایشگاهها و افزایش مصرف بنزین معمولی و یورو۴ که ظرفیت پالایشگاهها را در اختیار تولید این دو فرآورده قرار داد، شاهد کمبود بنزین سوپر در کشور نشدیم، اظهار کرد: درست است که میزان درخواست سوخت گیری این نوع بنزین بالا نیست و در کل فروش روزانه به دو درصد هم نمیرسد اما مسئولان باید پاسخگوی مردم و بخش خصوصی باشند و نیازهای جامعه را خصوصا در کلانشهرها که تقاضا بیشتر است، برطرف کنند.
وی افزود: پیگیری های مانسان می‌دهد مسئولان شرکت‌های تابعه وزارت نفت تلاش گسترده ای را برای بازگرداندن این نوع بنزین به چرخه عرضه انجام می‌دهند ولی مشکلات فنی باید کاملا حل شود و تولید در مدار نرمال قرار گیرد.
وی با اشاره به وضعیت موجود گفت: در این شرایط هم بخشی از مردم زیان می‌بینند و جایگاهداران هم با زیان ناشی از عدم النفع، هزینه‌های جاری وصفها وشلوغی مواجه هستند. در این شرایط استفاده از بنزین یورو۴ که کیفیت مناسبی دارد و با بنزین معمولی می‌تواند جایگزین باشد اگر شرایط فعلی توزیع این بنزین ادامه دار باشد، جایگاهداران نمی‌توانند زیاندهی ادامه دار را بپذیرند.
به گفته وی توزیع طی چند روز گذشته در برخی مناطق تهران انجام شد و مجددا قطع شده است ولی تلاشها برای برقراری مجدد توزیع این فرآورده ادامه دارد، جایگاهداران هم روزانه درخواست خرید و ارسال بنزین سوپر را انجام میدهند، بنای ما بر شفافیت با مردم است و پس از حصول اطمینان قطعی از روال عادی توزیع بنزین اطلاع رسانی شفاف انجام خواهیم داد.

صرفه جویی ۶ میلیارد دلاری با ریجستری گوشی

رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز گفت: با ریجستری ۶ میلیارد دلار برای دولت صرفه جویی شده است.

به گزارش پیام آشنا، علی مویدی خرم آبادی، رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز گفت: در زمینه رجیستری تلفن همراه، هر ساله ۱۲ میلیون تلفن همراه نیاز چرخه بازار تلفن همراه در کشور است که ۹۰ درصد آن از طریق غیر رسمی وارد کشور می‌شد. اما امروز با رجیستری کردن حتی یک دستگاه تلفن همراه به صورت غیر رسمی در کشور فعال نخواهد شد. در مجموع نیز با این اقدام ۶ میلیارد دلار برای دولت صرفه جویی شده است.
وی گفت: در بخش سوخت هم با راه اندازی سامانه اقدامات خوبی در کنترل قاچاق سوخت صورت گرفته است در بخش نفت توفیقات خوبی داشتیم و توانستیم تا حدودی خروج آن را مهار کنیم.
مویدی خرم آبادی ابراز کرد: در دوسه سال گذشته اقدامات ستاد اوج گرفته است و این ستاد توانست در مورد کالاهای اساسی اقدامات پیشگیرانه و توقیفات بزرگی رابه دست آورد.

۳۷ میلیارد تومان کالا در هشتمین حراج حضوری اموال تملیکی به فروش رفت

معاون بهره‌برداری و فروش اموال منقول سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی گفت: هشتمین حراج حضوری اموال تملیکی در حضور رئیس، هیات مدیره و مدیرعامل و اعضای شورای فروش این سازمان، برگزار و ۳۷ میلیارد تومان کالا به فروش رسید.

به گزارش پیام آشنا، سعید غلامی باقی در این باره گفت: در هشتمین حراج حضوری سال جاری ۱۱۶ دسته کالا به مبلغ پایه ۲۴۰ میلیارد ریال عرضه که با ۵۴ درصد رشد به مبلغ پیشنهادی ۳۷ میلیارد ریال از ۲۱ استان کشور فروخته شد.
غلامی خاطرنشان کرد: سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی غیر از حراج حضوری در قالب مزایده‌های الکترونیک، نیز اموال تحت اختیار خود را در معرض فروش مردم و بنگاه‌های اقتصادی قرار می‌دهد که ماهیانه تحت بستر سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد)، برگزار می‌شود.

سخنگوی وزارت صمت اعلام کرد

واردات ۲۰۰ هزار خودرو ظرف ۶ ماه آینده

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت از برنامه‌ریزی این وزارتخانه برای واردات ۲۰۰ هزار دستگاه خودرو ظرف شش ماه آینده خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، طبق اعلام امید قلیساف برای واردات ۲۰۰ هزار دستگاه خودرو ظرف شش ماه آینده برنامه‌ریزی شده است که در سه ماهه باقیمانده تا پایان امسال ۱۰۰ هزار دستگاه و به همین تعداد هم در سه ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲ خودرو از طریق واردات تامین می‌شود.
سخنگوی وزارت صمت اعلام کرد: تحویل خودروها در دو بازه سه و شش ماهه خواهد بود و از این رو ممکن است متقاضیان زمانی که از بورس کالا خرید می‌کنند، سه تا شش ماه پس از زمان خرید، خودروی آن‌ها تحویل داده شود. البته این زمان با توجه به ساخت خودرو، حمل آن تا رسیدن به کشور و طی مسیر فرآیند واردات و ترخیص، طبیعی است.

عرضه ۱۰ درصد خودروهای وارداتی امسال بصورت تحویل فوری

مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت، با بیان اینکه حدود ۱۰ درصد از خودروهای وارداتی امسال بصورت تحویل فوری به فروش خواهد رسید، در رابطه با نحوه تامین ارز واردات خودرو اظهار کرد: در آیین‌نامه واردات خودرو روش‌های مختلفی برای تامین ارز قید شده که در مجموع ظرفیت‌های خوبی را ایجاد کرده است؛ اما نکته مهم این است که تامین ارز از منشاء خارج کشور خواهد بود.

برنامه‌ریزی وزارت صمت برای تنظیم بازار خودرو

قلیساف ضمن تاکید بر تبعیت قیمت خودرو از نرخ ارز، گفت: آنچه شاهد آن هستیم، افزایش قیمت خودرو در بازار آزاد است و قیمت شرکت‌های خودروساز افزایش نیافته است. وزارت صمت برای تنظیم بازار خودرو برنامه‌های متعددی دارد که به زودی اعلام خواهد شد.
گفتنی است که هفته گذشته، سیدرضا فاطمی‌امین (وزیر صنعت، معدن و تجارت) از واردات اولین محموله خودروهای وارداتی در هفته جاری (هفته پایانی آذر ماه) خبر داد و با بیان اینکه از میان ۴۰۰ مجموعه‌ی درخواست دهنده برای واردات، ۲۷ مورد دارای حداقل شرایط بوده و البته تنها چهار مجموعه ثبت سفارش خود را کامل کرده و تایید نهایی برای واردات شده‌اند، گفت: خودروهای یک مجموعه هفته پایانی آذر وارد گمرک می‌شود تا امور مربوط به ترخیص را طی کنند؛ اما بر اساس آخرین پیگیری‌های پسنا از گمرک، این سازمان اعلام کرده است که تا این لحظه هیچ خودرویی وارد کشور نشده است.
این موضوع از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در نشست بررسی و پیگیری است.

مدیرعامل شرکت آبفای البرز:

تاسیسات آبفا البرز توسعه چشمگیری خواهد داشت

مدیرعامل شرکت آبفای البرز گفت: سفر ریاست جمهوری به استان البرز و اجرای مصوبات این سفر منجر به توسعه چشمگیر تاسیسات جدید آب و فاضلاب خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، ذوالفقار مهدی زاده گفت: با انجام سفر ریاست جمهوری در اواخر فروردین ماه امسال، پنج مصوبه برای ایجاد زیر ساخت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی با اعتبار ۷۵۰ میلیارد تومان نهایی و بلاغ شد و تاکنون ۱۰۰ میلیارد تومان از اعتبارات این مصوبه در البرز تخصیص یافته است که با تکمیل و بهره برداری نهایی از طرح های مورد نظر، بدون شک شاهد ارتقای خدمات و افزایش تاب آوری تاسیسات در سطح استان خواهیم بود.
وی طرح های مصوب در بخش آب شهری را احداث تصفیه خانه آب شماره ۳ کرج با ظرفیت ۵۷۰ لیتر بر ثانیه و ساخت ۵۰ هزار متر مکعب مخازن جدید ذخیره (طی سه سال) در کلان شهرکرج ذکر کرد و افزود: این دو طرح با اعتبار مصوب ۴۰۰ میلیارد تومان در حال اجراست که با اجرای آنها امکان استفاده از تخصیص‌های جدید آب سطحی و افزایش ذخیره به منظور تامین آب پایدار و افزایش تاب آوری تاسیسات آبرسانی کرج بزرگ محقق می شود. در همین راستا مقدمات ساخت این تصفیه خانه فراهم شده و مراحل تجهیز کارگاه پروژه در حال انجام است. همچنین عملیات اجرایی ساخت ۴۲ هزار متر مکعب از ۵۰ هزار متر مکعب حجم مخازن ذخیره جدید در کرج بزرگ آغاز شده که تا کنون ۲۵ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است.
مدیرعامل آبفای البرز، سومین طرح مصوب را تکمیل مدول (بخش) دوم تصفیه خانه فاضلاب شهر کرج اعلام کرد و ادامه داد: این تصفیه خانه با ظرفیت ۵۸ هزار متر مکعب در شبانه روز با اعتبار ۱۰۰ میلیارد تومان تکمیل خواهد شد و این پروژه هم اکنون دارای پیشرفت فیزیکی ۸۶ درصد می باشد و پیش بینی می شود ۱۴ درصد باقیمانده تا پایان نیمه اول سال ۱۴۰۲ به بهره برداری برسد و به این ترتیب امکان استفاده از ۶۷۰ لیتر بر ثانیه پساب با کیفیت برای مصرف در بخش صنعت و کشاورزی مهیا می‌شود.
مهدی زاده در تشریح مصوبات بخش روستایی گفت: اختصاص ۱۰۰ میلیارد تومان برای طرح های آبرسانی به روستاها و ۱۵۰ میلیارد تومان برای ایجاد تاسیسات فاضلاب ۱۲ روستای واقع در حوضه ی آبریز سدهای طالقان و کرج طی مدت سه سال برای جلوگیری از آلودگی رودخانه های کرج و طالقان از جمله طرح های بخش روستایی است؛ همچنین با اجرای پروژه های آبرسانی به روستاها، شاخص جمعیت زیر پوشش استان از ۸۲ به ۸۷ درصد (فراتر از متوسط شاخص کشوری) ارتقا می یابد.
وی آخرین مصوبه سفر را تسریع در اخذ مجوز طرح های فاضلاب اشتهارد و نظرآباد ذکر و تاکید کرد: در صورت تصویب ردیف های اعتباری جدید برای این دو شهر، تعداد شهرهای دارای ردیف اعتباری فاضلاب به چهار شهر افزایش یافته و گام مهمی درجهت جبران عقب ماندگی شاخص فعلی استان (۳۶ درصد) نسبت به متوسط شاخص کشور (۵۲) درصد خواهد بود.

زمان واریز و مبلغ سود سهام عدالت اعلام شد

مرحله نخست سود سهام عدالت سال ۱۴۰۰ امروز، چهارشنبه ۳۰ آذرماه واریز می‌شود؛ مبلغ این سود با توجه به ارزش اولیه سهام برای هر مشمول متفاوت خواهد بود.

به گزارش پیام آشنا، سرانجام و طبق وعده‌ای که داده شده بود، مرحله نخست سود سهام عدالت فرد دا و اریز خواهد شد. مبلغ سود پرداختی در مرحله اول با توجه به میزان سهام عدالت هر فرد متفاوت خواهد بود.
بر این اساس، برای سبد سهام عدالت ۵۳۲ هزار تومانی مبلغ ۶۰۰ هزار تومان، سبد یک میلیون تومانی نیز مبلغ یک میلیون و ۱۲۸ هزار تومان و برای سایر طبقات سهام عدالت هم به تناسب واریز خواهد شد.
به گفته مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، مجموع سود سبد سهام عدالت باغ بر ۶۴ هزار میلیارد تومان است که نسبت به سال ۱۳۹۹ بیش از دو برابر شده است. از این مبلغ در مرحله اول، ۲۶ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان به حساب سهامداران واریز خواهد شد.
وی بر این موضوع تاکید کرده است که سهامداران عدالت برای دریافت سود، حتما باید اطلاعات خود را در سامانه سجام تکمیل کرده باشند. تا کنون حدود ۴۴ میلیون نفر اطلاعات خود را تکمیل کرده و حدود ۱.۵ میلیون نفر از سهامداران عدالت اطلاعات خود را در این سامانه تکمیل نکرده اند که امکان واریز سود برای این افراد وجود ندارد.
بر این اساس، باقی مانده سود با تکمیل واریزی شرکت‌های سرمایه‌پذیر تا قبل از سال به صورت کامل پرداخت خواهد شد.

یک فعال بخش خصوصی عنوان کرد

ضرر ۱۰ هزار تومانی مرغداران در فروش هر کیلو تخم‌مرغ

مدیرعامل اتحادیه مرکزی مرغداران میهن گفت: قیمت تمام‌شده هر کیلو تخم‌مرغ برای مرغداران ۴۹ هزار تومان است که در حال حاضر با ۱۰ هزار تومان کمتر آن را به بازار عرضه می‌کنند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، محمد مرادی در نشست خبری که دیروز برگزار شد با بیان اینکه تحت قالب سامانه سماط (سامانه مدیریت اطلاعات صنعت طیور) اطلاعات جامعی از وضعیت تولید داریم، گفت: در این سامانه می‌توانیم به صورت برخط میزان تخم‌مرغ تولید شده، شهر و روستا و واحد تولیدی، میزان تلفات و... را رصد کنیم.
وی ادامه داد: علیرغم اینکه امسال سال پرفراز و نشیبی داشتیم و به بخش‌های مختلف کشور شوک وارد شد خوشبختانه در بخش مرغ تخمگذار اتفاقی نخ نداده و حتی توانستیم ۵ درصد بیشتر از برنامه تعیین شده تولید کنیم.
مدیرعامل اتحادیه مرکزی مرغداران میهن با اشاره به اینکه هیچ کمبودی تا پایان سال نداریم و شرایط پایدار است، گفت: پیش بینی می‌شود که تا پایان سال میزان تولید تخم‌مرغ در کشور در سال ۱۴۰۱ به عدد یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن برسد. این در حالیست که سال گذشته یک میلیون و ۱۲۰ هزار تن تخم مرغ در کشور تولید شد.
وی در بخش دیگری از صحبت‌های در پلخ به اینکه چرا با وجود اینکه آمار تولید و مصرف در کشور وجود دارد گفته می شود تا پایان سال حدود ۶۰ هزار تن تخم‌مرغ مازاد خواهیم داشت؟ گفت: همیشه در برنامه‌ریزی ها به گونه‌ای عمل می کنیم که بیشتر از نیاز کشور تولید شود و سویاب اطمینانی وجود داشته باشد که اگر خسارت و تلفاتی ایجاد شد کمبودی نداشته باشیم. گاهی این تخم‌مرغ ها به سرعت وارد بازار می شوند اما گاهی روند جذب آن به بازار تدریجی خواهد بود.
به گفته وی سرانه مصرف تخم‌مرغ در کشور بالای ۱۴ کیلو است. سرانه مصرف ما نسبت به کشورهای توسعه یافته پایین ونسبت به میلگین دنیا بالاست.
مرادی همچنین در خصوص قیمت تخم‌مرغ نیز گفت: قیمت تمام‌شده هر کیلو تخم‌مرغ در مرغداری ها حدود ۴۹ هزار تومان است. بعد از مردمی سازی بازارهای تولیدکنندگان همراه دولت شدند و دولت نیز قیمت ۳۵ هزار تومان را به ازای هر کیلو برای تخم‌مرغ به صورت مؤقت تعیین کرد، قرار بود این قیمت شهروروماه اصلاح شود و واقعی سازی صورت بگیرد که متاسفانه این اتفاق نیفتاد.
وی تصریح کرد: امروز تخم‌مرغ درب مرغداری ها با قیمت ۳۹ تا ۴۰ هزار تومان خرید فروش می شود که ۱۰ هزار تومان کمتر از قیمت تمام‌شده است.
این فعال بخش خصوصی با بیان اینکه تولید تخم‌مرغ خطی و مصرف سینوسی است، افزود: معتقدیم قیمت‌گذاری به روش محصولاتی که مصارف سینوسی دارند و مصرف با تغییر فصل افزایش یا کاهش می یابد اقدام درستی نیست و باید براساس عرضه وتقاضا باشد.
شبکه توزیع نیازمند اصلاح است
وی در پایان در پلخ به اینکه چرا تخم‌مرغ در بازار چند نرخی است و مصرف‌کننده چطور باید قیمت واقعی را تشخیص دهد؟ گفت: اینکه شبکه توزیع ما نیازمند اصلاح است شکی در آن نیست اما حضور واسطه‌های غیر ضروری و تعدد فروشگاه‌های عرضه محصولات نیز ممکن است در چند نرخی شدن تخم‌مرغ سهمی داشته باشند. قیمتی که امروز تولیدکنندگان با آن تخم‌مرغ را عرضه می کنند قیمت تمام شده نیست و تا پایان سال هم به قیمت تمام‌شده نخواهد رسید.

گاز حدود ۵۰۰ سازمان و مرکز دولتی و عمومی قطع شد

مسلم رحمانی از اجرای طرح پایش مصرف گاز دستگاه‌های اجرایی و اماکن دولتی و عمومی کشور با هدف مدیریت انرژی و رعایت الگوی مصرف خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از شرکت ملی گاز ایران، مسلم رحمانی در این باره گفت: با فرارسیدن روزهای سرد سال و لزوم صرفه‌جویی مشترکان در مصرف گاز طبیعی، شرکت‌های گاز استانی از ابتدای آذرماه، اقدام به پایش مصرف همه سازمان‌ها، ادارات و مراکز دولتی، عمومی و [redacted] کردند که در این ارتباط، از حدود ۶۰ هزار پایش انجام‌شده تاکنون، ۶۲۹ سازمان از ورود به داخل سازمان معاینت کردند که در صورت ادامه این روند، ضمن برخورد با دستگاه مورد نظر، اسامی این دستگاه‌ها نیز اعلام خواهد شد.
وی ادامه داد: این طرح همسو با اجرایی کردن بخشنامه صادرشده از سوی نهادهای حاکمیتی بالادست، وزارت نفت و دستورهای ابلاغی از سوی شرکت ملی گاز ایران انجام شده است.
مدیر هماهنگی امور گازرسانی شرکت ملی گاز ایران با اشاره به انجام بازدیدهای انواری توسط تیم‌های کارشناسی این شرکت؛ از رعایت نمای ۲۱ - ۱۸ درجه در فضای داخلی و نمای ۱۸ درجه در راهروها و فضاهای عمومی و سرپوشیده تام برد که در فرآیند بازدیدها مورد توجه و تأکید قرار می‌گیرد.
رحمانی تصریح کرد: در صورت مشاهده رعایت نکردن موارد مندرج در بخشنامه، اخطاریه برای اماکن زیر پوشش صادر خواهد شد که بر این اساس، تاکنون به بیش از ۴۹۴۰ سازمان یا اداره اخطار قطع برای کاهش مصرف و تنظیم نمای رفاه در ساختمان (۲۱ - ۱۸) داده شده است.
وی در پایان با بیان اینکه گاز حدود ۵۰۰ سازمان در پی اخطارهای صادرشده و به‌دلیل رعایت نکردن بخشنامه‌های ابلاغی درباره مصرف بهینه گاز و تنظیم نمای اداره با نمای رفاه قطع شده است، از همه ادارات، سازمان‌ها و مراکز دولتی و عمومی خواست با روشن کردن وسایل گرمایشی یک ساعت پیش از آغاز کار و خاموش کردن آنها یک ساعت پیش از پایان کار، خاموش کردن وسایل گرمایشی در روزهای تعطیل برای ساختمان‌هایی که سیستم حرارت مرکزی ندارند، همچنین انجام معاینه فنی، تعمیر وسایل گرمایشی و دیگر اقدامهای لازم به‌منظور افزایش بازدهی وسایل گازسوز مانند نصب سامانه پایش هوشمند موتورخانه‌ها، نسبت به صرفه‌جویی در مصرف گاز اهتمام ورزند.

یادداشت

خلیج‌فارس و پویایی استراتژیک جهانی

بیانیه اعراب خلیج‌فارس و چین که در پی دیدار شی، رئیس‌جمهوری چین از عربستان و ملاقات‌های چندلایه او با کشورهای عرب خلیج‌فارس صادر شد، با بازتاب گسترده‌ای در کشورها روبه‌رو شد و در نگوهش انتقاد و شالودشکنی از آن بیانیه توسط مقامات رسمی و غیررسمی سخن‌ها گفته شد و طبیعتا امواج رسانه‌ای گسترده‌ای را در پی داشت. شاید در مجموعه پاسخ‌ها و نقدها، نکته‌ای اجمالی و قابل اعتنا وجود داشت و آن اینکه رفتار چین و همسویی آن کشتگرایانه موضع‌گیری کلیشه‌ای برخی از بازیگران عرب درباره کشورما، خارج از انتظار بود: انتظار این از چین آن نبود که در این بیانیه‌ها منعکس شد و البته چینی‌ها هم تا حدودی سعی در تصحیح کرده و بر احترام به تمامیت ارضی ایران تاکید کردند. این نوشتار قصد تکرار و بررسی حقوقی بیانیه‌های صادرشده و مقایسه آنها با بیانیه‌های پیشین را ندارد. هدف، فرار از زبان حقوقی و زبان انتظارمحور و نگاهی به پویایی‌های استراتژیک است که در جهان در حال شکل‌گیری است.
در واقع پرسش کلیدی آن است که در ورای حقانیت حقوقی بلامنازع ما در کنش و واکنش بین اعراب سواحل جنوبی خلیج‌فارس و چین، چه روندهای استراتژیکی از نظر بین‌المللی قابل شناسایی و تحلیل هستند؟ پاسخ به این سوال تا حدودی زمینه استراتژیک و دگرگون‌شده‌ای را که منجر به این رفتارها شده است، روشن می‌کند. در بازخوانی شرایط بین‌المللی سه پدیده قابل بررسی است که بر یکدیگر اثر گذاشته و پژواک رفت‌وآمد پیچیده بین آنها در سرتاسر جهان و مناطق رنگارنگ آن شنیده می‌شود. این سه پدیده عبارتند از: «مشکله هژمونی جهانی»، «برجستگی مفهوم خودمختاری استراتژیک» و «شدت یافتن رقابت‌های خردمنطقه‌ای».
الف- مشکله هژمونی: در تاریخ مکتوب چند هزار ساله بشری، قدرت‌های بزرگ پدیده کمیابی نیستند. قدرت‌های بزرگ می‌آیند و می‌روند. در مواردی یکی از قدرت‌های بزرگ، در قله اوج توانمندی می‌نشیند و دیگران از سر ترس یا با رضامندی، به برتری یا به اصطلاح هژمونی آن تن می‌دهند و البته این به سادگی به دست نمی‌آید. رسیدن به قله هژمونیک، از دهلیز جنگ‌ها و خونریزی‌ها و همچنین تلاش‌های گوناگون می‌گذرد. ایران هخامنشی در بیش از ۲۵ قرن پیش چنین بود. اما همان گونه که برآمدن هژمون‌ها ساده نیست، فروپاشی آنها نیز به سادگی رخ نمی‌دهد. فروپاشی تمام هژمون‌ها، چه جهانی و چه منطقه‌ای، بی‌تردید تدریجی، پرمناقشه، غیردوطبقه و همچنین پر از خون‌ریزی است.
آمریکا پس از جنگ دوم، موقعیتی هژمونیک در نظام بین‌المللی یافت؛ اما با چالش قدرت اتحاد شوروی، مخصوصا از نظر نظامی و هسته‌ای روبه‌رو شد و نظام دوقطبی، حداقل از نظر نظامی با اصطلاح معروف، برابری استراتژیک (Strategic Parity) نگذاشت که آمریکا اثرات هژمونیک بودن را بچشد.
اما فروپاشی اتحاد شوروی در سه دهه پیش تمایل هژمونیک آمریکا را احیا کرد. در عمل آمریکا نتوانست فرصت پیش آمده را به نفع خود سامان دهد، بلکه مخصوصا با اشغال نظامی افغانستان و عراق در ۲۰۰۱ و ۲۰۰۳ مشروعیت بین‌المللی خود را که عنصر لازم برای اعمال هژمونی است، از دست داد و طرفه آنکه در دو دهه پیش که آمریکا خاورمیانه را با جنگ‌های غیرضروری خراب می‌کرد و همزمان موقعیت جهانی خود را کاهش می‌داد، چین ماهرانه خود را ساخت و موقعیت جدید جهانی یافت.
این به آن معنی نبود که آمریکا با موقعیت جهانی خود خداحافظی کرد و جای خود را به چین داد. جابه‌جایی قدرت‌های بزرگ اصلا ساده نیست. انگلیس که بی‌تردید در قرن نوزدهم، هژمونی جهانی داشت، با هزینه دو جنگ جهانی اول و دوم و همچنین جنبش‌های استقلال‌خواهانه درون امپراتوری جهانی خود، جایگاه هژمونی خود را به ایالات متحده داد. این روند، مخصوصا با برآمدن آلمان در اروپا و عدم توانایی انگلیس در مهار به تنهایی آن سخت و خونین بود. سایر امپراتوری‌های معاصر هم به به راحتی هژمونی‌های محدود و منطقه‌ای خود را از دست ندادند. دوران پسامژهتی عثمانی در خاورمیانه عربی، بعد از گذشت حدود یک سده همچنان خونین است.
کاهش هژمونی آمریکا و برآمدن جهانی چین، به نظر می‌رسد که تابع الگوهای کهن تاریخ روابط بین‌الملل است. نه آمریکا به راحتی کنار می‌رود و نه چین به راحتی بالا می‌رود. هر چه هست، هر دو واقعیت‌های حاضر جهان اوروزند و جالب آنکه همه کنشگران خرد و بزرگ در جهان سیاست، نظاره‌گر و بهره‌بردار از شرایط نوین هستند و این شامل کشورهای کوچک و میانه غرب و غیرغرب هم می‌شود و این خود به مفهوم دیگر، یعنی به فضای عمل استراتژیک جدید شکل داده است.
ب- خودمختاری استراتژیک: بازیگران بین‌المللی در یک قاعده که در حال حاضر با تنوع انتخاب‌های استراتژیک روبه‌رو هستند و فعل و انفعالات جهانی به گونه‌ای رقم خورده است که می‌توانند نه فقط در ماریچ روابط چین و آمریکا، بلکه در شطرنج برنقش منطقه‌ای و جهانی حرکت کنند و همواره قدرت‌های بزرگ و جهانی و قدرت‌های متوسط منطقه‌ای متفاوت بطور همزمان هم نزدیک باشند و هم دور: نزدیکی از آن بابت که از لمکانات آنها استفاده کنند و دور به آن معنی که از مناقشات بین آنها خود را دور سازند به عبارت دیگر دنیا در دوره سخت‌ترین قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای قرار دارد و همین مسأله به زایش شرایط نوینی منجر شده است که از آن می‌توان با عنوان خودمختاری استراتژیک یاد کرد. مطالعه و مداقه در رفتار جهانی هند با قدرت‌های بزرگ موید این ادعا است. البته روابط آن با چین، درگیرنده تنش‌هایی است؛ ولی حجم مبادلات تجاری بین آنها و عضویت هر دو در شاگردهای بریکس قابل اعتناست. این الگو منحصر در هند نیست. ویتنام که چالش ارضی و رزمینی با چین دارد، روابط بسیار گسترده‌ای با یکن و واشنگتن دارد. اعراب و حتی رژیم اسرائیل در پی متنوع ساختن روابط استراتژیک خود هستند. می‌توان گفت این روندی جهانی است که در مناطق پیرامونی ما بازتاب دارد. اما این به معنای از میان رفتن مناقشات کهن محلی نیست.
ج- رقابت‌های محلی و منطقه‌ای: باز شدن فضای استراتژیک جهانی به معنای به زوال رفتن و امحای تنش‌های محلی و منطقه‌ای نیست. فراموش نکنیم که در سال ۲۰۱۸، عربستان و امارات در منازعه خود با قطر این کشور را محاصره کردند و در تنگنا قرار دارند. مناطق پیرامونی ما مشحون از منازعات رنگارنگی است که بعضا قدیمی و برخی جدیدند. ماهیت محلی و منطقه‌ای آنها پایدار و در مواردی رقابت‌های سخت و سهمگینی را در دارد. کنشگران این منازعات سعی می‌کنند از فضای جهانی به سود موقعیت خود بهره‌برداری کنند. اما اینکه موفق می‌شوند یا خیر در گرو متغیرهای گوناگونی است که یکی از آنها علاقمندی یا عدم علاقمندی قدرت‌های بزرگ هست.
هر چه هست چین و آمریکا، فضای خودمختارانه استراتژیک جدید، کهن‌بودگی منازعات بومی و منطقه‌ای و پویایی‌های جدیدی را شکل داده‌اند در چنین شرایطی، بی‌تردید، خیلی آرام و به دور از هیجان باید به شناخت شرایط و منافع پرداخت و از احساسی شدن و احساسی کردن پدیده‌ای بین‌المللی پرهیز کرد.

دکتر سید محمد کاظم سجادپور
عضو هیات علمی دانشکده روابط بین‌الملل
Alborz.payam@gmail.com